

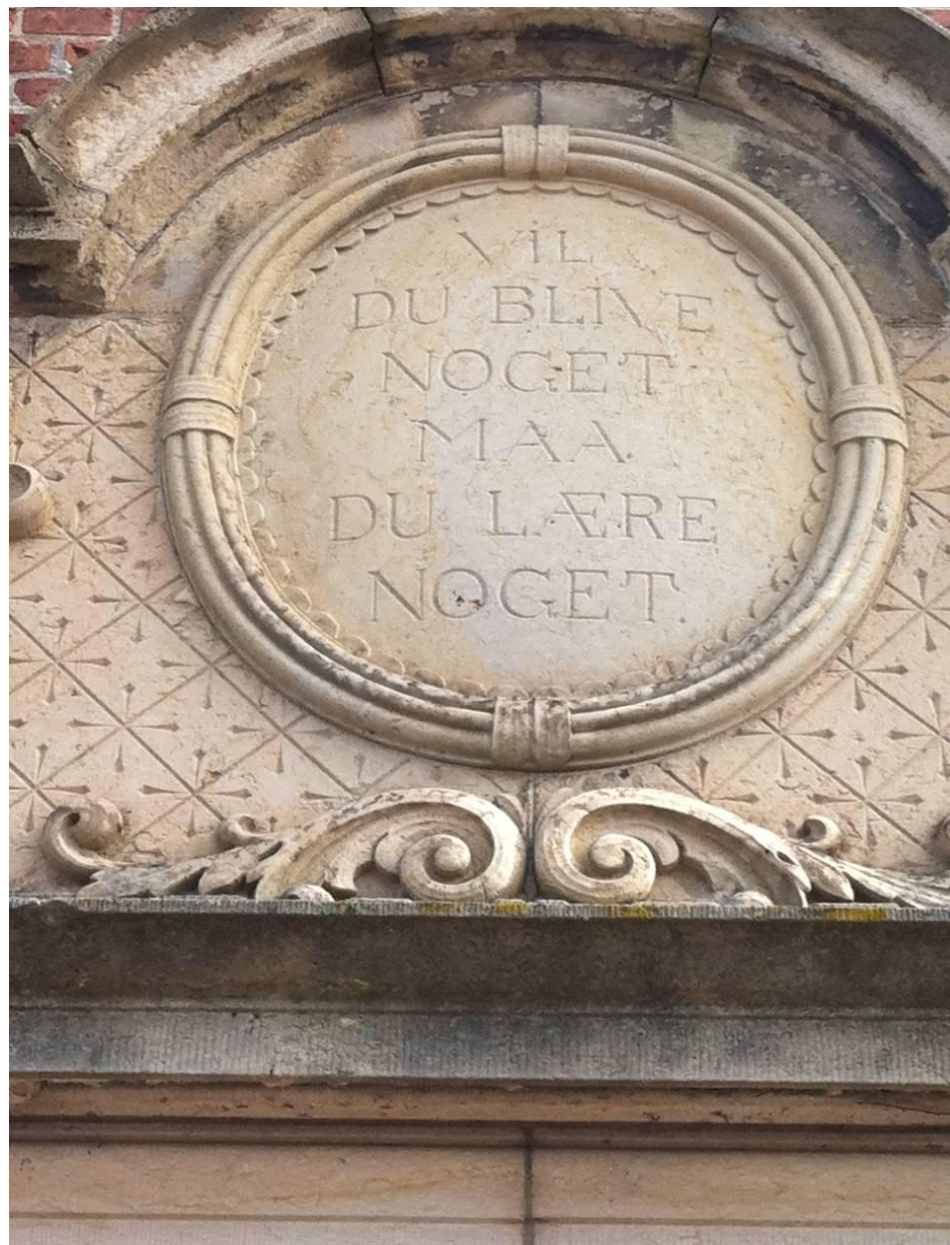
Læringsmiljø og foreldrenes betydning for barns læring og utvikling

Thomas Nordahl

14.02.12

Høgskolen i Hedmark

Utfordringer i utdanningssystemet

- Norske elever skårer relativt dårlig på internasjonale undersøkelser sett i forhold til ressursinnsatsen i skolen.
- Kun 70 % av elevene i videregående opplæring oppnår kompetanse i løpet av fem år.
- Bakgrunnsvariabler som kjønn, foreldres utdanningsnivå, kulturell bakgrunn og lignende forklarer en for stor del av variasjonen i resultatene.
- Utviklingen er bekymringsfull fordi utdanning har nå en langt større betydning for voksenlivet enn noen gang tidligere.
- Vi må tenke utvikling og læring fra barnehagen og gjennom hele utdanningssystemet

Utfordringer i utdanningssystemet

- Norske elever skårer relativt dårlig på internasjonale undersøkelser sett i forhold til ressursinnsatsen i skolen.
- Kun 70 % av elevene i videregående opplæring oppnår kompetanse i løpet av fem år.
- Bakgrunnsvariabler som kjønn, foreldres utdanningsnivå, kulturell bakgrunn og lignende forklarer en for stor del av variasjonen i resultatene.
- Utviklingen er bekymringsfull fordi utdanning har nå en langt større betydning for voksenlivet enn noen gang tidligere.
- Vi må tenke utvikling og læring fra barnehagen og gjennom hele utdanningssystemet

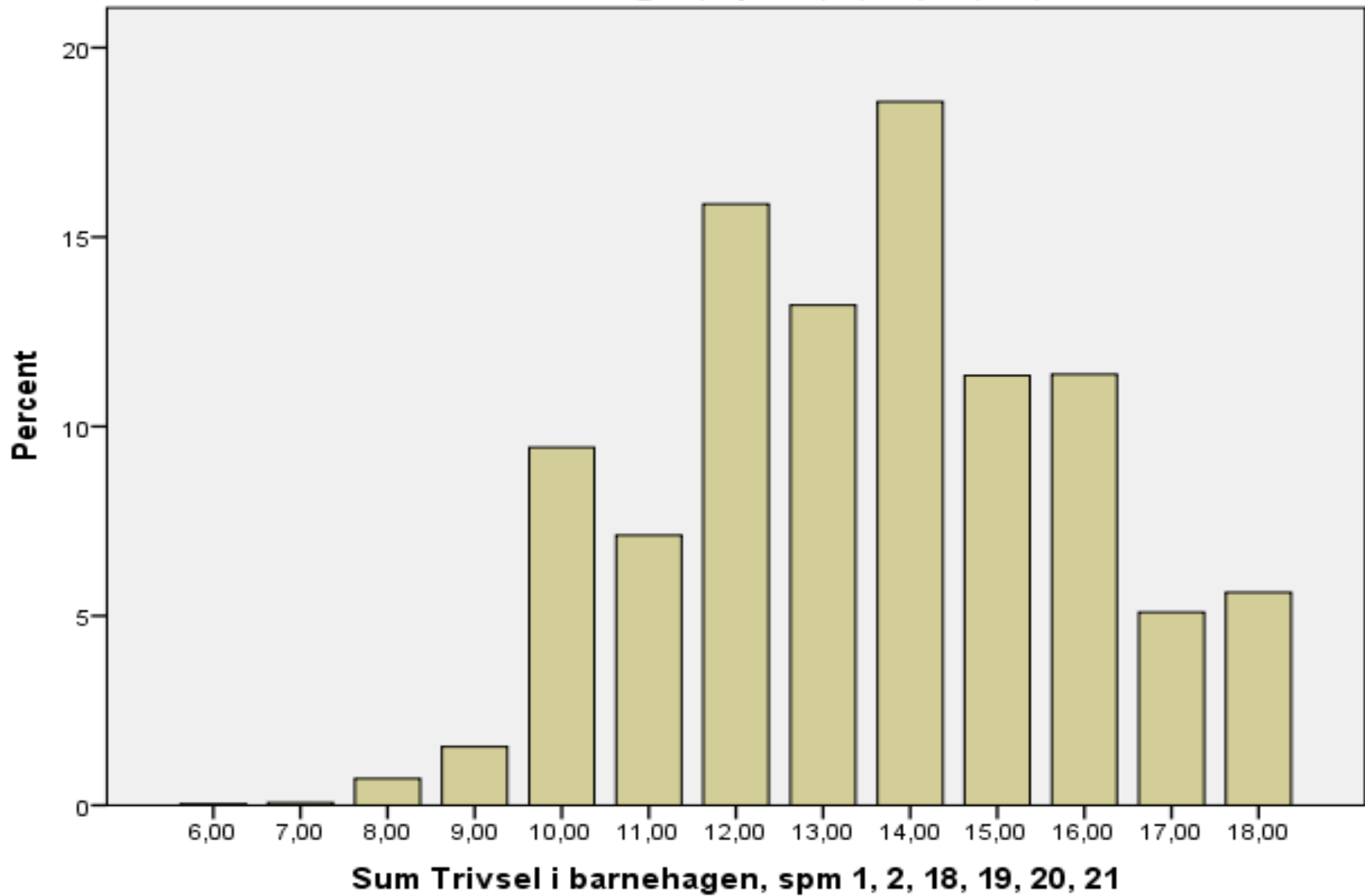
Andel på trygde- og stønadsordninger (årskull ferdig med grunnskole i 1999, 24 år i 2007)

	Fullført vgo	Ikke fullført vgo
Uføretrygd	0,1 %	3,0 %
Sosialhjelp	0,4 %	6,2 %
Attføring	1,0 %	4,6 %
Rehabilitering	0,5 %	2,5 %
Dagpenger	0,7 %	2,4 %
Individuell støtte	0,1 %	0,8 %
Sum	2,8 %	19,5 %

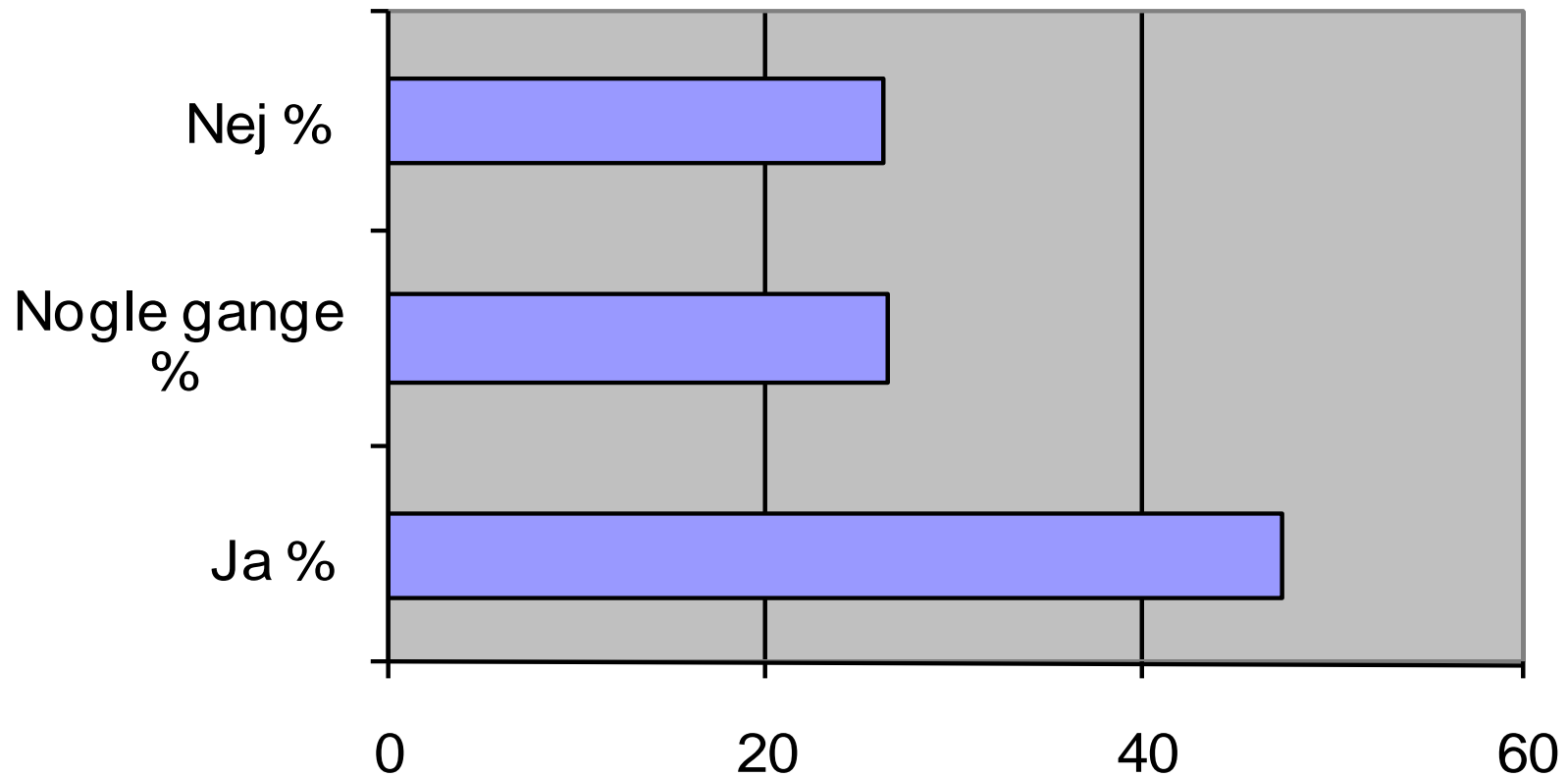
Starter utfordringene i barnehagen?

- Presentasjon av kartleggingsresultater fra undersøkelse i Danmark blant barn, foreldre og kontaktpedagogers vurdering av barn.
- Om lag 3000 barn har her gjennom en nettbasert kartleggingsundersøkelse gitt uttrykk for sine erfaringer og opplevelser i barnehagen.

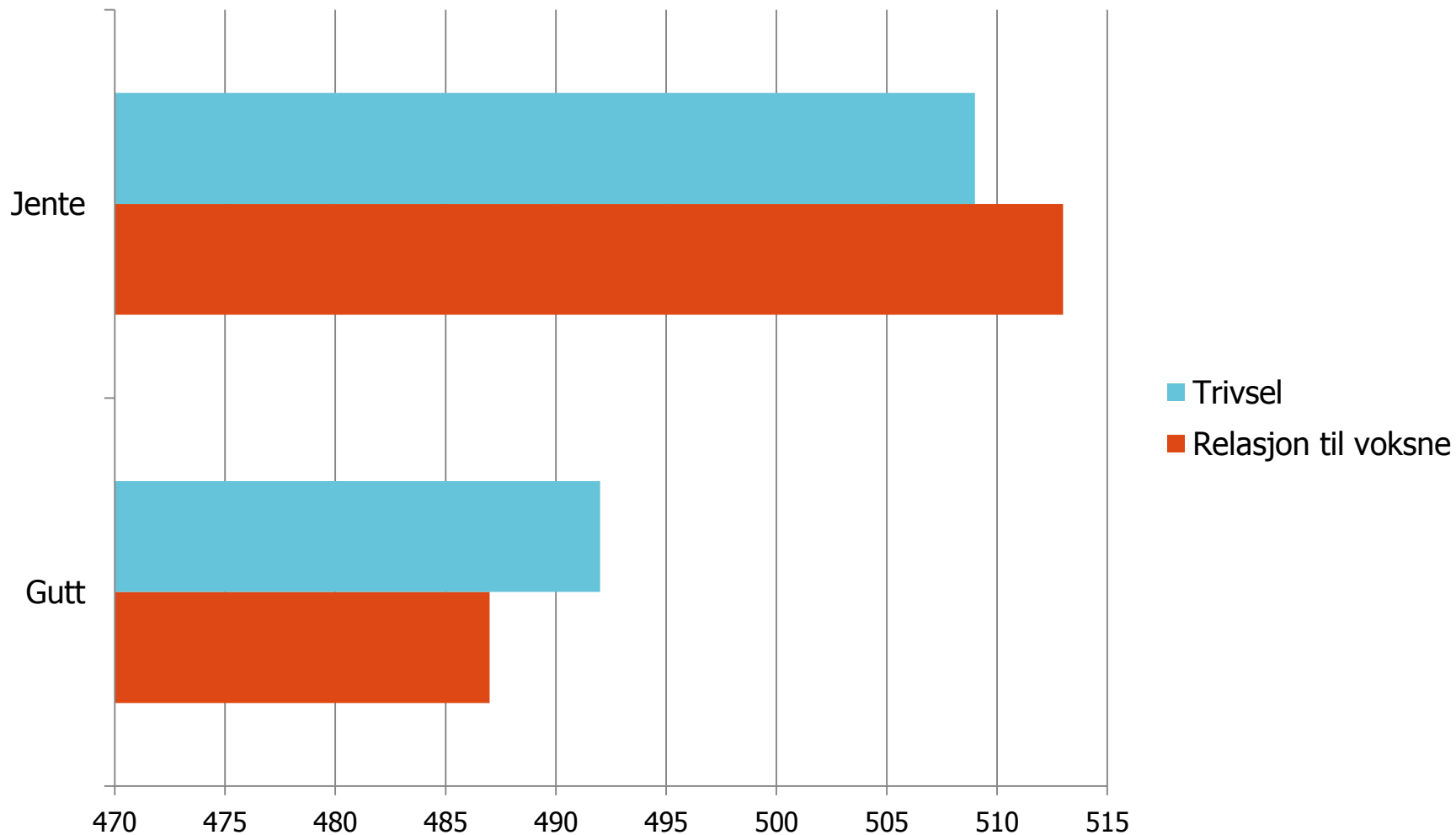
Sum Trivsel i barnehagen, spm 1, 2, 18, 19, 20, 21

Er der nogen, som driller deg i børnehaven, så du bliver ked af det?

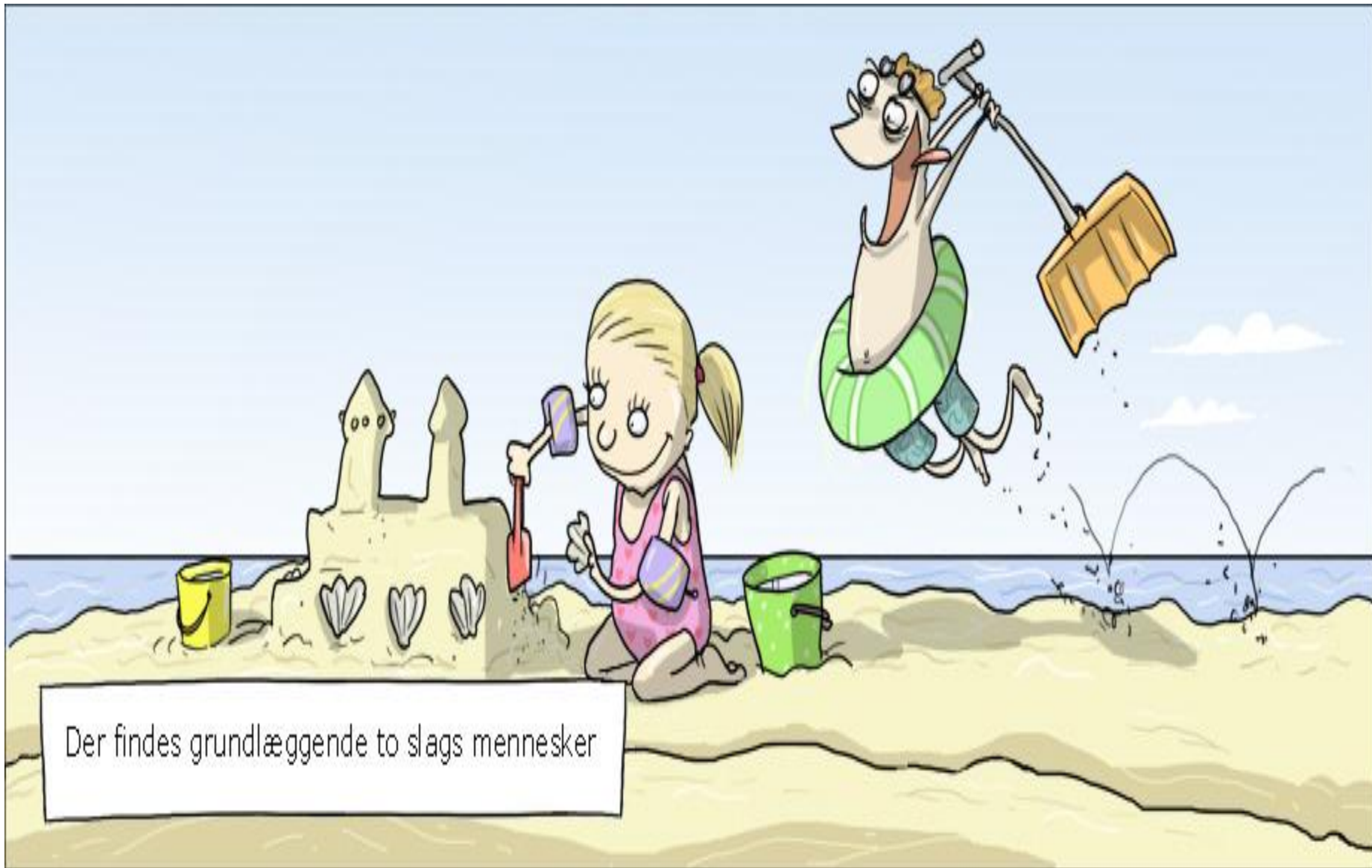

Kjønnsforskjeller – barna sine svar

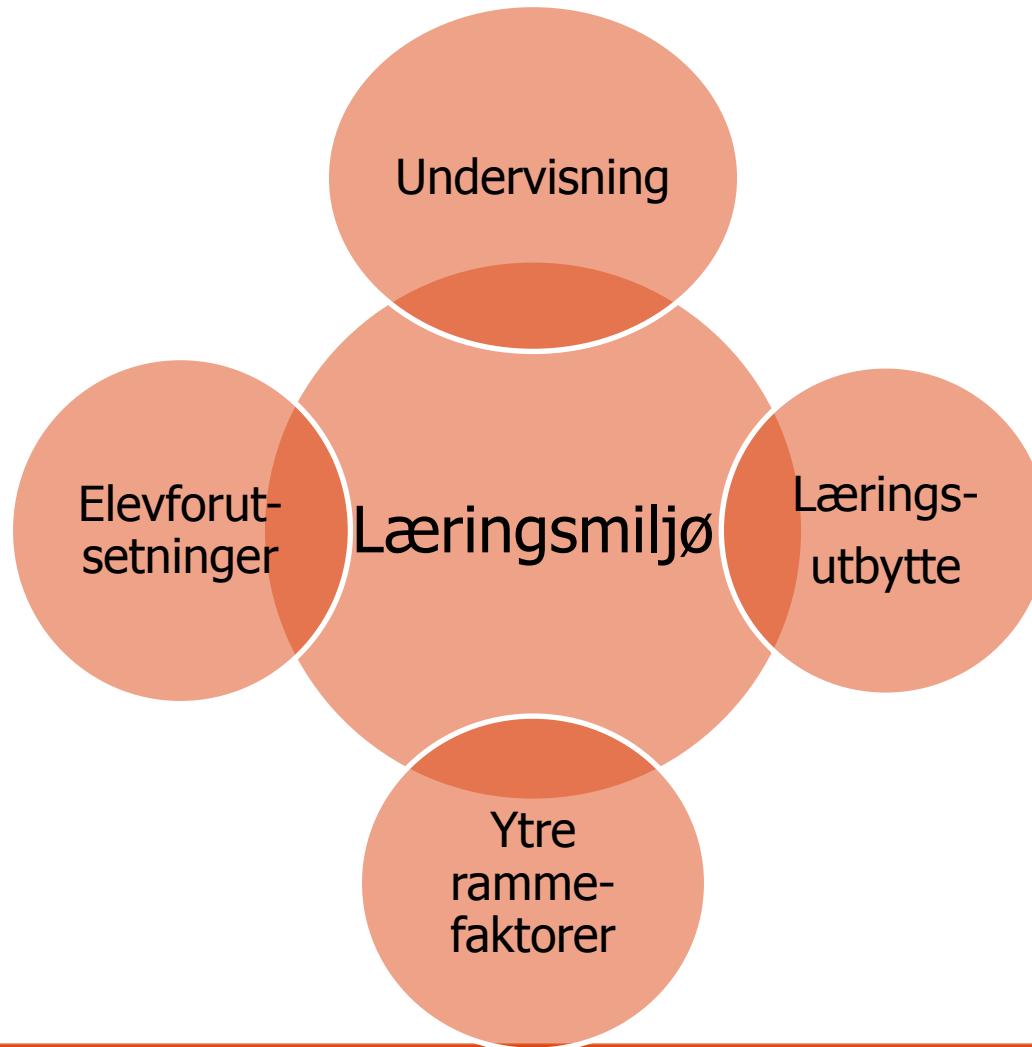

Oppsummering barnehagekartlegging

- Relativt mange barn uttrykker at de ikke har det bra i de ulike dagtilbudene.
- Det er en sterk vektlegging av tradisjonelle praktisk-estetiske aktiviteter.
- Det er stor spredning i barns sosiale og språklige ferdigheter, men aktivitetstilbudet er ikke i samsvar med denne spredningen i barnas kompetanse.
- Foreldrene og de ansatte er mer fornøyd med innholdet i barnehagetilbudet enn det barna selv er.
- Gutter kommer systematisk dårligere enn jenter på nesten alle områder.

Læringsmiljø

Forståelse av læringsmiljø

- Med læringsmiljøet forstås **miljømessige faktorer** i skolen som:
 - Vennskap og relasjoner til jevnaldrende
 - Relasjoner mellom elev og lærer
 - Lærerens ledelse av klasser og undervisningsforløp
 - Normer og regler
 - Samarbeid mellom hjem og skole

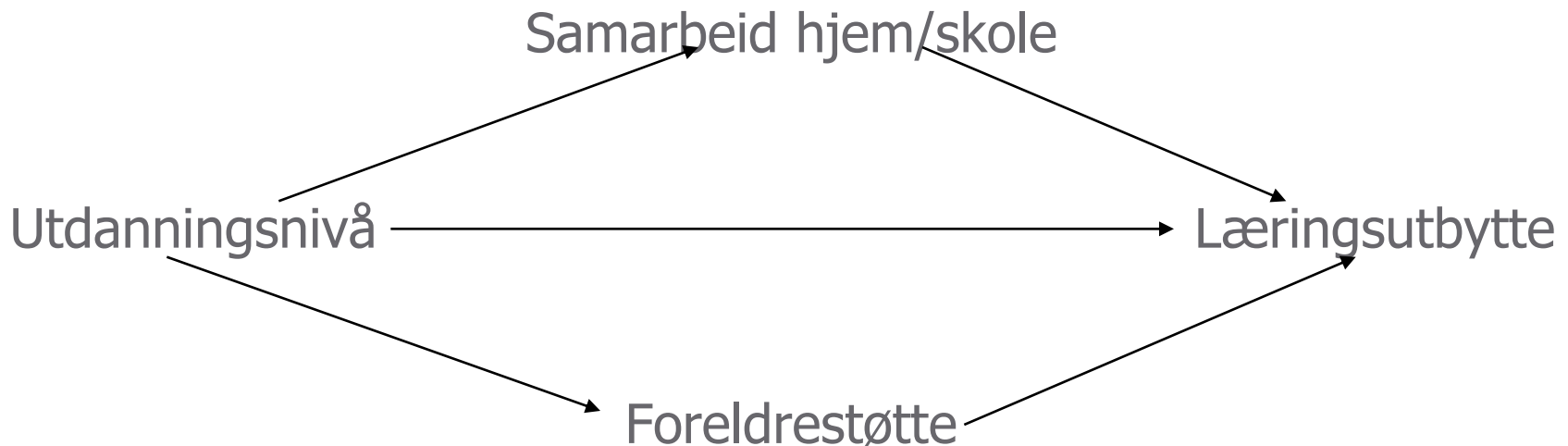
Samarbeid med foreldre - tre scenarier

- Outsourcing av barndommen
- Skolen/barnehagen tar ansvar for læring og foreldrene har ansvar for oppdragelsen
- Et fellesansvar mellom hjem og pedagogiske institusjoner og et nært samarbeid

Begrunnelser for foreldremedvirkning

- Foreldrene har hovedansvaret for oppdragelsen av egne barn, og samfunnet kan ikke ta over dette ansvaret.
- I skolen/barnehagen foregår det både læring og sosial og personlig utvikling.
- Samarbeid mellom hjem og skole/barnehage er særlig viktig i dag fordi barn tilbringer stadig mer tid av sin oppvekst i pedagogiske institusjoner.
- Foreldrene er av stor betydning for hvordan elevene har det og gjør det i skolen.

Foreldres betydning for elevenes læringsutbytte

Foreldrestøtte vil si å snakke om skolen, spørre om hvordan barna har det i skolen og gi hjelp og støtte til skolearbeidet.

Foreldrenes betydning for elevenes prestasjoner i skolen

- Et godt samarbeid mellom hjem og skole og foreldrestøtte har en positiv sammenheng med:
 - Barnas skolefaglige prestasjoner
 - Barnas trivsel i skolen
 - Relasjonen mellom elev og lærer
 - Relasjonen mellom elevene i en klasse/ gruppe
 - Læring av sosiale ferdigheter

Foreldrerelaterte faktorer med effekt på faglig læringsutbyttet (Hattie 2009)

Område	Effekt
Læringsmiljø med sosialt gode relasjoner mellom elever og en elevkultur som støtter læring	God effekt
Samarbeid mellom hjem og skole og foreldre med realistiske forventninger og støtte til sine barns læring og skolegang	God effekt
Hjemmearbeid og lekser	God effekt

Ulike nivå i samarbeid med foreldre

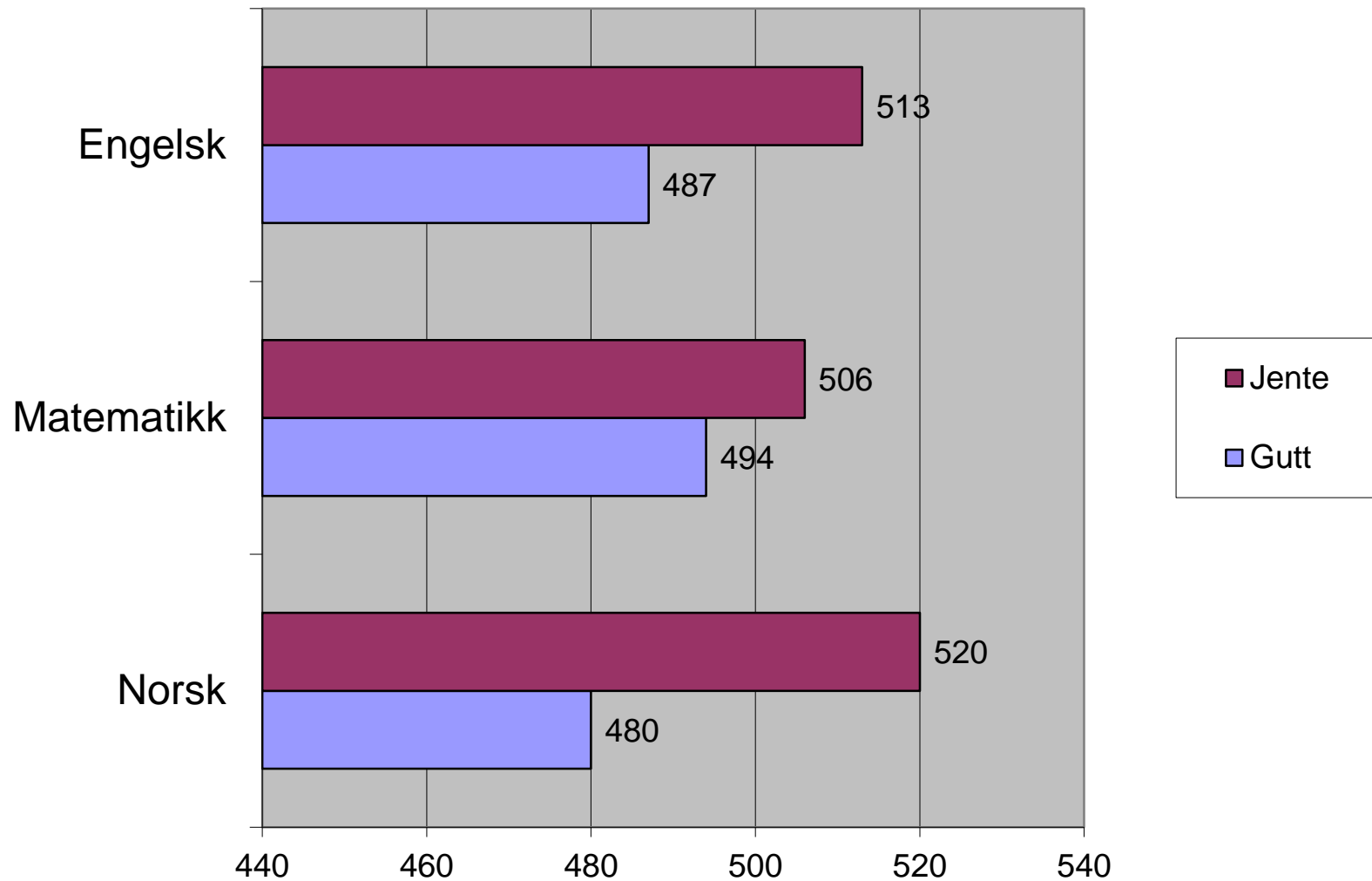
- Utveksling av informasjon – begge parter gir informasjon til hverandre.
- Dialog og drøftinger – en reell samtale mellom to parter.
- Medvirkning og medbestemmelse – det fattes felles beslutninger ved enighet.

Generelle trekk ved samarbeidet

- Foreldre er svært godt fornøyd med den informasjonen de får fra skolen om undervisning og læring, og godt fornøyd med informasjonen om trivsel og sosial utvikling.
- 3 av 4 foreldre sier de sjelden eller aldri drøfter forhold omkring opplæringen.
- 4 av 5 foreldre opplever at de har ingen eller svært liten medvirkning på forhold som angår læringsmiljøet eller opplæringen.
- Halvparten av foreldrene er usikre på skolens forventninger til dem som foreldre i skolen.
- Ca. 15 % av foreldrene uttrykker at de ikke tør si i fra til lærer om det de er bekymret for.

Hvem samarbeider med skolen ?

Mor samarbeider mest med skolen	53 %
Far samarbeider mest med skolen	6 %
Vi samarbeider like mye med skolen	41 %

Sammenhenger

	Informasjon og kontakt	Dialog og medbestemmelse	Kjennskap til skolen og forventning	Foreldremiljø
Informasjon og kontakt		.44	.54	.45
Dialog og medbestemmelse			.35	.40
Kjennskap til skolen og forventning				.37

Prinsipper for samtaler

- Minst halvparten av samtalestimene bør gjennomføres uten barn til stede.
- I samtaler mellom lærere og foreldre bør fokus være på framtiden ikke fortiden.
- Ha barnet i sentrum for samtalen
- Vær sannferdig, det er grunnlaget for en god dialog. Samtalen bør alltid ende med en enighet om hva som skal gjøres og hvem som har ansvar

Foreldre i barnehage og skolen

- Foreldre bør sette seg inn i hva skolen/barnehagen driver med og hva som er deres mål og oppgaver.
- Snakk aldri negativt om skolen/barnehagen og de ansatte når dine barn hører på.
- Spør barna hver dag om hvordan det har vært i barnehagen/skolen, hva de har lært og hvilke tilbakemeldinger de har fått
- Prioriterer barnehage/skolegang i hverdagen, vær oppmerksom på de signaler du sender til egne barn.

Støtte til skolearbeid

- Det er viktig å vise interesse for skolearbeidet og ikke avvise spørsmål selv om du ikke kan svare på faglige problemer.
- Ha mer fokus på arbeidsinnsats enn på resultater. Bruk ros og oppmuntring.
- Etabler og oppretthold rutiner for skolearbeid og lekser hjemme. Dette gjelder både når det skal foregå og hvor i huset.
- Foreldre bør så langt som mulig være til stede når skolearbeid utføres hjemme

Egen rolle som foreldre

- Alle foreldre er en avgjørende ressurs i forhold til egne barns læring og utvikling. Dette gjelder uavhengig av utdanningsnivå, arbeid eller sivilstatus.
- Alle foreldre har i perioder bekymringer tilknyttet egen rolle som foreldre.
- Egne erfaringer på skolen bør ikke styre hvordan du er som foreldre.

Referanser:

- Hattie, J. (2009): *Visible learning. A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement.* New York: Routledge.
- Nordahl, T. (2007): *Hjem og skole. Hvordan skape et bedre samarbeid?* Oslo: Universitetsforlaget